

Den Hellige Dorothea

Nedskrevet i 1866 av Lindeman etter Berthe Olsdatter Korslund, Eidsvold, Morskog

Denne visa bygger på en gammel kristen legende som har flere versjoner. I en versjon er hun født ca år 290 i en romersk provins (Kappadokia) i Tyrkia etter at familien flyktet fra kristenforfølgelsene i Roma under keiser Diokletian. Den romerske guvernøren Fabricius ønsker å gifte seg med henne, men hun nekter og avslører at hun er en kristen. Hun bringes for retten og gjennomgår omfattende tortur: kokende olje som ikke klarer å skade henne, innestengt uten mat i ni døgn kun med den virkning at hun kommer ut enda vakrere, engler som viser seg uten at torturen stopper opp, pisking og fakler som brenner brystene hennes, men neste dag står hun fram igjen uskadd. Hennes to frafalne søstre tilkalles og hun klarer å bringe de tilbake til kristendommen. De brennes derfor på bål og Dorothea dømmes til døden ved halshogging. Hun vil dø for sin Gud og sier hun gleder seg til livet i Vårherres hage der hun kan plukke epler og blomster. Advokaten Theofilos spotter henne for dette og ber henne sende en kurv med roser og epler når hun kommer fram.

I det øyeblikket hun blir halshogd kommer en engel med en kurv med tre epler og tre roser og en hilsen fra Dorothea.

Theofilos sjokkeres og omvendes umiddelbart. Han får sitt ønske oppfylt om å bli henrettet umiddelbart.

Den hellige Dorothea er skytshelgen for gartnere og blomsterdyrkere.

Fra gammelt skillingstrykk:

Om en jomfru, som kaldes Dorothea, som er aflivet for Christi Navns bekiendelses skyld, begynder saaledes: Der man skrev tusind femhundre Aar, ec. Alle gudfrygtige, som elske Christum, til et Christeligt exempel.

Der man skrev tusind fem hundre aar
dertil ni og firsindtyve
den sjette dag i blide det var,
jeg ville det ikke lyve,
da hørte man gny og megen ry
af Guds børns hjerte og munde
som da led ve, de kristene
udaf de hedenske hunde.

Paa den tiid var en kristen mand,
Mandenus monne han hede,
dertil var hans hustru from og god,
gudfrygtig monne hun være,
Herren altid tilbad med fliid,
hendes dotter de raad mon give,
at hun forvist skulde elske Christ,
om hun vilde salig blive.

Dorothea det ædeligt blod,
vi hende nu monne kalde,
det navn betyder Guds gaver god
dem hun og havde med alle,
sig selv til gavn bar hun det navn,
som skriften monne bevise,
den gave er stor hvo paa Gud troer,
djevlsen kan dem ey skade.

Hun lydte og forældre ad,
holdt dem i agt og ære,
gjorde gierne hvad de hende bad,
og hvad de hende mon lære.
Holdt hun med fliid i all sin tiid,
det kom hende selv til baade,
ydmyg og sagt i ord og magt,
var hun i alle maade.

En dag som hun af skolen gik,
lands-fyrsten henne mødte,
attraa han til hende udi hiertet fik,
med ord han hende forsøgte.
Han bød hende guld og troen huld
om hun vilde ham trolove,
hun sagde ney, hun vilde ey,
hun torde det ikke vove.

Hun sagde: jeg haver en brudgom god
den ypperste i verden kan være,
ærlig, dydig, og dertil from,
og det er Jesus min Herre.
At love en mand jeg ikke kand,
i mens jeg er i live,
jeg beder dig, begier ikke mig,
det kan dog ikke blive.

Der han fornam han bu og ord
de hannem ey hielp kunde,
da trængte han hende med pinen stor
adskillig og mangelunde.
Den pine og vee, som de mon skeep,
der hun var fangen og bundet,
da blev hun klar, i troen bar,
som guld i ilden bliver fundet.

Theophilus den Canzeler,
han hørde den jomfru sig give,
han sagde: spar dit unge liv,
og lad dig ikke aflive.
Det er falsk lære du monne frembære
til Jesum Christ din Herre,
vend du igjen og vær ey seen,
ellers dit liv ombærer.

Den jomfrue svarer strax med fliid,
du skal det ikke begiære,
at jeg skulde nu paa denne tiid,
min kiære Frelser forsvære.
Som lidde for mig den haarde død,
paa korset med stor pine,
min Herre Christ hielp mig forvist
udaf min sorrig og qvide.

Hun sagde: jeg kommer nu i det land
som jeg skal ævindeligt leve,
i paradiis til ævig priis:
blant urter og roser røde.
Hun stod paa knæ og raabte høyt,
at Gud vilde hende bønhøre,
om hielp og trøst til Jesum Christ
og hende til himmerig føre.

Theophilus svarer med spot:
Jomfru naar I kommer dere,
jeg beder, I sender mig af den frugt,
som i den hauge monne være.
Dorothea sagde med sagtmodighed
hun vilde det gierne giøre,
hun stod paa knæ og raabte høyt,
at Gud vilde hende bønhøre.

O Herre Gud! bliv du hos mig,
annam mig i dine hænder;
min siæl og liv befaler jeg dig,
giv mig en salig ende.
Hielp mig at stride mod dødsens krig
dit hellige navn og ære,
at jeg min fiende faa overvinde,
af dig er det min begiære.

Der hun blev aflivet med et sværd,
et skinnende barn mon komme
til Theophilum udi samme færd
hannem til megen fromme,
det samme barn havde paa sin arm
en kurv med roser i hænde,
det sagde med tugt, det er den frugt
Dorothea dig lovet at sende.

Det sendte dig en jomfru god
af Christi hage den skiønne,
som nu gav ud for Christ sit blod,
alt godt monne hende der lønne:
Vil du det tro, hun lever med roe
blant alle engle-skare,
alt hendes elende haver nu ende,
hun skinner som solen klare.

Theophilus undrer sig derpaa,
hvor man kunde roser fange,
thi der var snee og frosset haardt,
og urterne vare tvange.
Der er altid jeg siger med fliid
et bedre liv end dette,
Gud giv mig ogsaa det samme at faae,
Christ mine synder udslette.

Han angret sin synd og tænkte sig om
begyndte da først at prise,
foragter saa denne verdens riigdom,
lod sig strax undervise.
Paa Herrens ord sig døbe lod,
og sig en Christen monne kalde,
gladelig hengik, døden han fik,
bekiende saa Christum for alle.

Ligesom regn gjør jorden vaad,
at hun deraf maa grønnes,
saa gjør og christene menneskers blod,
deraf formeeres og skiønnes.
Jeg siger forsandt, udi dette land,
som de dennem saa mon døde,
af en bloddraabe voxte ti op,
man kand dem ikke legge øde.